

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
14/17	Vega kommunestyre	19.05.2017

Kommunal planstrategi 2016-2019.

Vedlegg

- 1 Uttalelse - planstrategi 2016 - 2019 - Vega kommune
- 2 Fylkesmannens uttalelse -Planstrategi 2016 - 2019 - Vega kommune
- 3 Kommunal planstrategi 2016-2019.

Rådmannens innstilling

Vega kommunestyre godkjenner i henhold til plan- og bygningslovens § 10-1 framlagt forslag til Kommunal Planstrategi 2016-2019.

Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel videreføres i denne kommunestyreperiode.

Saksprotokoll i Vega kommunestyre - 19.05.2017

Behandling:

Under denne saken møtte saksbehandler Margrethe Wika.

Hilde Sprækenhus ba om å få sin habilitet vurdert. Kommunestyret fant henne ikke inhabil og hun deltar i sakens behandling.

Ingen endringsforslag. Innstillinga ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Vega kommunestyre godkjenner i henhold til plan- og bygningslovens § 10-1 framlagt forslag til Kommunal Planstrategi 2016-2019.

Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel videreføres i denne kommunestyreperiode.

Saksopplysninger

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi jamfør plan og bygningsloven (PBL) § 10-1.

Planstrategien utarbeides for å sikre at kommunen har oppdaterte og aktuelle planer, og for å sikre at beslutningstakerne blir kjent med plansituasjonen i kommunen. Planstrategien er retningsgivende for kommunens planlegging og har ingen direkte rettsvirkning for kommunens innbyggere. Hensikten med en planstrategi er å bidra til en bedre prioritering av kommunens plan- og utredningsoppgaver, og en bedre samordning mellom de ulike planene som kommunens fagmiljøer/sektorer utarbeider. Planstrategien skal bl.a. ta stilling til om og evt. når kommuneplanens samfunnsdel og eller arealdel skal rulleres i perioden.

Vega formannskap vedtok den 18.3.2016 (sak 22/16) oppstart og utarbeiding av planstrategi for Vega kommune. Formannskapet ble oppnevnt som styringsgruppe for arbeidet. Den 3.11.2016 (sak 120/16) ble et foreløpig utkast til kunnskapsgrunnlag tatt til orientering av styringsgruppen. Signaler fra møtet er innarbeidet i planstrategien.

Forslag til planstrategi 2016- 2019 for Vega kommune består av to deler; Kunnskapsgrunnlaget og selve Planstrategi med en beskrivelse av kommunens planansvar, utviklingstrekk, planstatus i kommunen, vurdering av planbehov og prioriterte planoppgaver 2016-2019.

Vega formannskap vedtok den 9.2.2017 å legge ut til offentlig ettersyn forslag til Planstrategi 2016-2019 jf. plan- og bygningslovens § 10-1. Høringsfristen 1.4.2017 ble kunngjort på kommunens hjemmeside, der også dokumentene i saken har vært tilgjengelige for allmennheten. Dokumentene har også vært lag ut til gjennomsyn på Rådhuset. Regionale myndigheter har også fått oversendt planstrategien.

Det er kommet inn uttalelse fra Nordland fylkeskommune (vedlegg 2) og Fylkesmannen i Nordland (vedlegg 3).

Nordland fylkeskommune:

Fylkeskommunen gir uttrykk for at Vega kommune har gjort mange riktige vurderinger og planprioriteringer i foreliggende planstrategi, de setter pris på å motta forslaget og ønsker kommunen lykke til med planarbeidet.

NFK mener at vedtaket kommer noe **sent**, og at kommunen bør ha ferdigstilt dokumentet allerede i januar eller februar, året etter at det nye kommunestyret ble konstituert. Fylkeskommunen påpeker viktigheten av at planstrategien skal fungere som kommunestyrets «verktøykasse» for gjennomføring av politikk og planarbeid i hele kommunestyreperioden.

Fylkeskommunen er positiv at Vega kommune ønsker å redusere antall et tema- og delplaner. Planene skal være oppdaterte, og et effektivt kommunalt plansystem er avhengig av at antallet temaplaner er tilpasset kommunens behov og ikke blir for omfattende.

Fylkeskommunen mener det viktig å rullere samfunnsdelen jevnlig, og den bør rulleres hvert fjerde år – om det er behov for det, og det bør skje i løpet av første året av kommunestyreperioden. Det nye kommunestyret må kunne tilføre viktige strategiske grep eller justere planen. Dette vil bidra til å senke terskelen for revisjon og gjøre rammene for planprosessen enklere. Når kommuneplanens areadel og samfunnsdel revideres samme år, er det naturlig å fokusere på revisjon av samfunnsdelen først. Det er samfunnsdelen som skal gi føringer for arealdelen – og ikke omvendt.

Fylkesmannen i Nordland:

Fylkesmannen mener det er en styrke at planstrategien har fokus på plansystemet som helhet, og at man ser på mulighetene for forenkling.

Fylkesmannen råder kommunen til å gjennomføre revisjon av samfunnsdelen i inneværende kommunestyre periode, dvs. med oppstart allerede i år. Samfunnsdelen skal synliggjøre retningen på arealplanleggingen. Fylkesmannen påpeker betydningen av å få satt behov for tilgang til areal til ulike formål i sammenheng med hva som allerede fins tilgjengelig i eksisterendeplaner. Et arealregnskap er et viktig utgangspunkt for revisjon av arealdelen i neste kommunestyreperiode, og uten et godt grunnlag vil det bli stilt spørsmål om det er behov for å legge ut nye arealer til utbyggingsformål.

Fylkesmannen mener kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan etter kommunelovens § 44 bør slås sammen slik det er klargjort i «*Gode-råd-veilederen*».

Fylkesmannen ber kommunen om at prinsippene om tilgjengelighet og universell utforming gjøres gjeldende i all planlegging, slik at samfunnet og de fysiske omgivelser tilrettelegges for alle og gir like muligheter for samfunnsdeltakelse.

Fylkesmannen mener kommune må gripe tak i barn og unges utfordringer, og lage en **helhetlig oppvekstplan** som vil ivareta alle barn fra fødsel av, og som omfatter hele utdanningsløpet – fra barnehage til og med videregående opplæring. I tillegg bør den omfatte kulturskole og fritidstilbud for barn og unge. Videre bør barnevernområde dekkes, samt kommunens tiltak mot barnefattigdom. Vega har behov for en ny Ungdataundersøkelse. Arbeidet med *Helsefremmende skoler og barnehager* er et viktig, forbyggende arbeid, for barn i kommunen.

Fylkesmannen er tilfreds med at Vega kommunen har utarbeidet et kunnskapsgrunnlag med oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer som grunnlagsdokument. Mange utføringer er synliggjort og fylkesmannen savner **en helhetlig plan for helse og omsorg**, der også forebyggende helsearbeid, inkludert helsestasjon og skolehelsetjeneste er inkludert, i kommunen. Fylkesmannen minner om at forebyggende helsearbeid for voksne også er et kommunalt ansvar.

Fylkesmannen viser til nasjonale føringer vedrørende landbruk og jordvern, og minner om at kommunen har ansvar for å bidra til at vi når norske mål om stabil matvaresikkerhet, økt produksjon og bevaring av jordressursene. Grunnlaget legges i kommuneplanens areadel, evt. som grunnlag for landbrukstema i en næringsplan. Ut fra en skjerpet holdning til jordvern mener Fylkesmannen at kommunen bør definere **viktige landbruksområder**, og synliggjøre dette i kommuneplanens areadel, enten som et eget temakart samt evt. implementeres som hensynssoner i kommuneplanens areadel. Kjerneområder for landbruket, og prinsipper for framtidig arealbruk, bør fastsettes som arealføringer i kommuneplanens samfunnsdel.

Fylkesmannen mener det fortsatt er muligheter til å bygge videre på en felles **interkommunale klima- og energiplanlegging** med nabokommunene i regionen. Samarbeid gir mulighet for å søke om skjønnsmidler til planlegging. KLIMASATS-ordningen – gir mulighet til å søke om tilskudd til klimavennlig planlegging, til etablering av interkommunalt nettverk for kompetanseheving- og erfaringsdeling, som igjen kan bidra til at alle kommuner som er med får oppdatert sine klima- og energiplaner mv.

Vurdering

I planstrategiarbeidet har det vært viktig å få en felles forståelse for nåsituasjonen og utfordringsområder i Vega. Kommunens handlingsrom vurdert opp mot hva vi kan påvirke i forhold til utviklingstendensene og hvilke typer kommunalt arbeid som bør iverksettes for å oppnå ønsket utvikling ligger også til grunn for arbeidet.

Forslag til planstrategi 2016-2019 for Vega kommune presenterer en realistisk liste over overordnede planoppgaver o.a. planer, totalt 12 stk., som vurderes som meget relevant å prioritere i inneværende kommunestyreperiode. Det skal både være planoppstart for helt nye planer, samt revideres av gamle planer innenfor denne planperioden. Planarbeid som startet opp i forrige periode er under behandling for ferdigstilles i denne perioden.

Rådmannen har vurdert uttalelsene fra henholdsvis Nordland Fylkeskommune og Fylkesmannen i Nordland. Uttalelsene viser til råd og anbefalinger i stortingsmeldinger, regionale planer, veiledningsmateriale mv. som er viktig for kommunen, og vil bli tatt i bruk i det videre planarbeidet og i de ulike planprosessene som vil bli igangsatt framover.

Rådmann er enig med Nordland fylkeskommune om at planstrategien *kommer noe sent*. Rådmannen mener også at samfunnsdelen må rulleres jevnlig, og at det er ideelt at dette skjer tidlig i kommunestyreperioden. Samfunnsdelen må gi føringer for arealdelen – og ikke omvendt. Politisk er det gitt klare signaler om at mål og tiltak i gjeldende planer skal følges opp. Prioriterte tiltak skal gjennomføres jf. ressurser bevilget i årlige vedtatte budsjett i tråd med økonomiplanen. Vega kommune vil jf. foreslåtte planstrategi for 2016-2019 prioritere arbeidet med ny planstrategi for kommende periode slik at viktig forarbeid til planstrategiarbeidet blir gjennomført før nytt kommunestyre konstitueres. Her vil også planprogrammet for utarbeidelsen av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel kunne inngå.

Rådmann er *ikke* enig med Fylkesmannen om at revisjon av samfunnsdelen kunne vært hensiktsmessig å starte opp allerede til i år for bl.a. å få synliggjort retningen for arealplanleggingen. Vega kommune har i løpet av de siste sju årene vedtatt flere nye reguleringsplaner og per i dag er tilgangen på attraktive utbyggingsarealer for å fylle mål om bosetting og næringsutvikling god. Kommunen mener også å ha god oversikt over ledige tomter i planavklarte områder for fritidsboliger, boliger og erverv. Behovet for areal til ulike formål ansees per i dag å være dekket de kommende åra i eksisterende planer. Gjennomføring og iverksetting av større byggeprosjekter, utbygging av infrastruktur o.a. tiltak som er forankret i gjeldende planer er prioritert i denne kommunestyreperioden. Det må likevel påpekes at kommuneplanens areadel (2010) er vedtatt etter gammel plan- og bygningslov (1985) og utdatert i forhold til henvisninger til dagens lovverk, bestemmelser osv. I arealdelen er det også LNF-områder hvor det er åpnet for spredt bebyggelse, og hvor antallet som tillates oppført i forhold til antallet det er gitt tillatelse til i aktuelle områder er oppbrukt.

Rådmannen er positiv til at *Kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan bør slås sammen*. Vega kommune har per i dag en Økonomiplan, men mangler en egen handlingsdel til samfunnsdelen (2007). Unntaket er kommunedelplanen for hovedsatsingsområdet *Bosetting og næringsutvikling* som har en egen handlingsplan der tiltaka er innarbeidet i økonomiplanen. Velger kommunen å slås sammen handlingsdelen med økonomiplanen vil kommunen få en samlet *Handlings- og økonomiplan, hjemlet i henholdsvis PBL og Kommune-loven*.

Rådmann er enig i at prinsippene om tilgjengelighet og *universell utforming* gjøres gjeldende i all planlegging.

Rådmann er delvis enig med fylkesmannen om at Vega kommune burde ha utarbeidet en **helhetlig oppvekstplan**. Vega kommune samarbeider med kommunene Brønnøy, Bindal, Sømna og Vevelstad om få forankret og vedtatt planer for en felles skolesatsing i regionen. Et konkret tiltak i dette samarbeidet vil være å få prioritert utarbeidelsen av en oppvekstplan for skolene i området. En ny *Ungdataundersøkelse* forventes også å bli fulgt opp i dette arbeidet. Vega kommune har inngått samarbeidsavtale (2016) med Nordland fylkeskommune om å skape helsefremmende grunnskoler i kommunen, og fra våren 2017 har Vega skole innført gratis varm lunsj for alle elever.

Rådmann hadde ønsket seg en **helhetlig plan for helse og omsorg** slik fylkesmannen påpeker. Innenfor sektoren har det vært lagt inn mye ressurser i arbeidet med oppfølging av samhandlingsreformen, bygging av DMS i Brønnøysund, iverksetting av tiltak etc. i tråd med felles satsinger og vedtak i regionen. Vega har en egen plan for pleie – og omsorg, og har foreløpig ikke prioritert en helhetlig plan for helse og omsorg.

Rådmann er enig i at forebyggende helsearbeid er viktig for møte de utfordringer kommunen har synliggjort i kunnskapsgrunnlaget. Vega har i dag aktiv drift av Frisklivsentral og samarbeidsavtale med fysioterapeut tilknyttet Helsehuset As, et godt tilbud som utvides med flere aktiviteter etter behov.

Målet om stabil matvaresikkerhet, økt produksjon og bevaring av jordressursene anses godt ivaretatt i kommunen. Den aktive landbruksjorda på Vega holdes stabil. Areal som går ut, har blitt erstattet med nytt. Areal som går ut er ofte arronderingsmessig utfordrende å drive. Utfordringen framover blir å opprettholde driften på jord og ta i bruk nye beiteområder for å bremse gjengroingen. I Vega kommune er det 17 278 dekar med jordbruksareal, noe som utgjør 11 prosent av kommunens landareal. Av varig omdisponert jordbruksareal er 53 dekar bygget ned i Vega kommune de siste tolv åra. I samme periode er 131 dekar med fulldyrka areal eller overflatedyrka jord gått over til skog eller åpen fastmark. Det er også skjedd en utvidelse der 454 dekar skog eller åpen fastmark er gått over til fulldyrka eller overflatedyrka jord. Arealet er således økt med 270 daa.

I kommunens *Miljø- og arealpolitiske retningslinjer* jf. kommuneplanens samfunnsdel, heter det i punkt om jordvernet at *dyrka jord skal ha et strengt jordvern i forhold til omdisponering til andre formål*. All jordbruksareal i aktiv drift **defineres** per i dag som viktige landbruksområder i Vega kommune. Dette vil bli ivaretas også i fremtidige revisjoner av arealpolitiske retningslinjer i kommuneplanens samfunnsdel.

Rådmann er positiv til fortsatt interkommunalt plansamarbeid og felles revisjon av Energi- og klimaplan med kommunene Brønnøy og Vevelstad. Jf. Brønnøy kommunes planstrategi skal dette arbeidet revideres i 2018 / 2019. Tidsmessig kan vi da få to kommuneplanprosesser som skal starte opp med kort tids mellomrom evt. samtidig – og som da må kunne sees i sammenheng.

Konklusjon:

Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel vurderes å kunne videreføres innenfor denne kommunestyreperioden. Men det er viktig at arbeidet med planprogrammet for revisjon av planene starter opp i slutten av denne kommunestyreperioden. Nye og endrede behov og forutsetninger krever oppdatering av utdaterte planer.